

סיכומי הדף - הידומי

מהדורת סיכומי גליון 24

רבי יחזקע בן קרחא אומר: כל הלומד תורה ואינו חוזר עליה - דומה לאדם שחורץ ואינו קוצר. פנחסדרין צ"ט

מסכת שבת צד - ק

דף צד מתי פטורים על הוצאת דבר מטעם 'טפל'?

כלי עם אוכל, (אפי' פחות מכשיעור), מיטה עם חי או אפי' כזית מת, אבל אם היה צריך גם לכלי חייב עליו, (ואף כשהיה שיעור באוכל, משכח'ל שחייב גם על הכלי, א) שהויד על הכלי, (ב) שנודע לו ע"ז ואח"כ ע"ז, למ"ד ידיעות מחלקות).

מה נקרא מלאכה שצריכה לגופה, ושאי' צ' לגופה, ומה הדין?

מוציא מת, (אפי' לקוברו), כזית ממת, כזית מן הנבלה, כעדשה מן השרץ, [מרצונו לא באה לו] לת"ק: חייב [משאצל"ג חייב], (ומ"מ מותר להוציא המת מטל בבזיון לכרמלית [כבוד הבריות]), לר"ש: פטור, [משאצל"ג פטור], עד שיהיה צורך לאדם בהוצאה, (ס"ת לקרות) (אפי' שאין לחפץ עצמו צורך בהוצאה).

מה הדין מי שנושא חי בשבת?

בהמה חיה ועוף: לר"ב: פטור [חי נושא את עצמו], לרבנן: חייב [משמשים עצמם כלפי מטה] (נ"מ אם מותר למכור לגוי סוס המיוחד לעופות חיי, דלר"נ מותר שאין כאן איסור תורה) אדם חי: לכו"ע פטור [נושא את עצמו, ולא משתמט] כפות: לכו"ע חייב, [אינו נושא את עצמו], (והגויים אפי' מעונגים, נושאים את עצמם לעת הצורך)

מתי תולש שערות הצרעת עובר בלאו ד'תולש סימני טומאה' (השמר הנגע צרעת)?

- 1 מתוך 2: חייב, [טיהר עצמו]
- 1 מתוך 3: לר"נ חייב, [האנו מעשיו שבנסתילת עוד א' טהור] לר"ש: פטור. [איתא לטומאה].

כעין המחלוקת הנ"ל לגבי מוציא 'חצי זית מת' בשבת

חצי כזית מכזית: לכו"ע חייב
חצי זית מכזית ומחצה: מחלוקת ר"נ ור"ש הנ"ל,
חצי זית מכמה זיתים: לכו"ע פטור.

מתי נוטל צפורן או שערות חייב ומתי לא?

בכלי: לכו"ע חייב, (לר"א בשערה אחרת, ולהכמים בשתים, (וכן נחלקו לענין איסור קרחה)).

ביד: לר"א חייב, להכמים פטור [כלאחר יד],

של חברו בכלי: לכו"ע פטור [אינו יכול לאמן ידיו טוב],

פירשו רובן (כלפי מעלה ומצערות אותו): ביד מותר בכלי, בכלי - פטור.

פירשו מיעוטן: ביד - פטור, בכלי - חייב. (וה"ה לציצין, וכן הלכה)

מה הדין של גודלת שערות, כוחלת עיניה, פוקסת (מתקנת שערה \ מאדים בשרה בבצק)?

לר"א: חייב [גודלת: אורגת \ בונה, כוחלת: כותבת \ צובעת, פוקסת: טווה \ בונה], (השיטה הב' סוברת שאם כשהשיטה הא' הוי כלאחר יד), להכמים: שבות, לרשב"א: לעצמה - פטורה, לחברתה - חייבת.

דף צה חולב (מפרק) מחביץ (מעמיד חלב בקיבה, נותן חלב קפוי בכלי כדי להציף את הניוסבי,

בורר), מגבן (בונה). לכו"ע חייב, (רש"י פסחים סה), סרק על הפנים, [צובעת]

מכבד, מריבץ, (בונה) רודה חלות דבש, (תולש)

לר"א: חייב, (רודה חלות דבש: [ויטבל אותה ביערת הדבש, הוקש יער לדבש, שיש תולש] להכמים: שבות,

מתי מותר לרביץ את הבית?

אם כל העיר רצוף באבנים, [אין חשש אשווי גומות]

כששופך המים על דעת ליטול ידיו. (אפי' לר"י)

לר"ש מותר לרביץ, [אינו מתכוון לאשווי גומות, אלא שלא יעלה אבק]

מה הדין תולש בעצין בשבת?

לת"ק: נקוב - חייב, [כמחובר] ושאינו נקוב - פטור.

לרבי שמעון: תמיד פטור, [גם נקוב כתלוש], ומודה ר"ש, לר"ז: כשהשרש נגד הנקב, וכן אם ניקב בכדי טהרתו, [בטל מתורת כלי], (ופעם הסתפק ר"ז בזה), ולאביי: דדוקא אם ניקב למטה מרביעית, [בטל מתורת כלי],

ונ"מ גם לענין פרוחבול, (שאינו כותבים אלא על הקרקע), קנין (שקרקע נקנה לא נקנה במשיכה),

ורק לענין הכשר זרעים מחשיב ר"ש הנקוב כמחובר שאינו נכשר, [על כל זרע זרוע, כדרך שאדם מוציא לזריעה], אבל אינו נקוב תלוש אף לענין הכשר [תלוש גמור],

כמה גודל הנקב לבטל שם כלי, בכלי חרס?

- א. כמוציא משקה - טהור מלטמא גיסטרא, [אין אומרים הבא גיסטרא לגיסטרא]
- ב. ככונס משקה - אינו כלי לגבי פרה אדומה, [מים חיים אל כלי]
- ג. כשורש קטן - (וי"א דרק במוציא רימון) נחשב מחובר לענין הכשר זרעים, (לרבנן),
- ד. כמוציא זיתים - אין הכלי מקבל טומאה,
- ה. ייחדו לרימונים, שוב מקבל טומאה - עד שינקב כמוציא רימונים.

עד מתי כלי המוקף צמיד פתיל מצייל באוהל המת?

בגדול: עד שיפחת ברובו,

בקטן: עד שינקב כמוציא רימון,

דף צו פרק הזורק

הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים, או להפך, חייב.

זורק או מושיט מרה"י לרה"י ור"ה באמצע (ב' גזוזטראות זו כנגד זו) לר"ע: חייב,

להכמים: פטור, (אבל בב' גזוזטראות זו ליד זו, מושיט חייב [כך היתה עבודת הלויים בעגלות]) (ועי' להלן ביאור אופן וביאור מחלוקתם)

מה המקור לאיסור הוצאה הכנסה וזריקה מרשות לרשות?

הוצאה: 'ויצו משה ויעבירו קול במחנה'. (מרה"י למחנה לויה שהיה ר"ה), (ויש להוכיח שהמניעה היתה מפאת השבת, מג"ש עם יו"כ)

הכנסה: סברא היא, מה לי אפוקי ומה לי עיולי,

זורק ד"א בר"ה: הלכה למשה מסיני, (דא"א ללמוד מתופרי יריעות)

הנ"מ בין אב לתולדה?

ב' אבות יחד, ב' תולדות יחד, חייב שתיים, אבל אב ותולדה חייב אחת, ולר"א דמחייב שתיים, ההבדל דמה שהיה במשכן הוי אב, ומה שלא היה הוי תולדה.

מה היתה עבירת המקושש?

מעביר ד"א ברשות הרבים \ תולש \ מעמר \ ונ"מ שבאלו אין ספק שיש בהם חיוב מיתה)

מי היה המקושש?

לר"ע: צלפחד, [מדבר - מדבר לג"ש]

לריב"ב: לא ידוע. (התורה כיסיתו, וצלפחד מת בגלל שהיה במעפילים)

דף צז האם אהרון נצטרע יחד עם מרים?

לר"ע: כן. [ויחר אף ה' בם וילך \ ויפן אהרון אל מרים והנה מצרעת, שפנה מצרעתו]

לריב"ב: הקב"ה רק נוף בו.

החושד בכשרים לוקה בגופו, [משה לא האמין שישראל יאימנו לו אף שהם בני מאמינים, ונצטרע ידו בסנה]

מדה טובה ממחרת לבא ממדת פורענות. [עונש: ויוציאה והנה ידו מצרעת כשג (אחר שהוציא

אותה), הפואה: ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו, (כבר מחיקו שבה כבשרו).
ויבלע מטה אהרן את מטתם אמר רבי אלעזר: נס בתוך נס.

יש ב' אופנים להסביר את מחלוקת ר"ע והכמ"ם

א] למטה מ"י, ונחלקו אי קלוטה כמי שהונחה או לא. אבל למעלה מ"י לכו"ע פטור כי לא ילפינן זורה ממושיט.

ב] למעלה מ"י, ונחלקו אי ילפינן זורק ממושיט או לא, אבל למטה מ"י לכו"ע חייב, קלוטה כמי שהונחה דמאי,

רבה מסתפק, ר"י פשט כצד א', וכן סבר רב חלקיה, (והוסיף שתוך ג' גם רבנן ממודו דכמונח דמי), ומר"א משמע כצד ב',

המעביר מרה"י לרה"י דרך ר"ה אפי' למעלה מ"י חייב, [שכן משא בני קהת]

מתי מותר לזרוק מבית לבית שכנגדו כשר"ה מפסקת בניהם?

אם היו הבתים של אדם א', ולרב בתנאי שלא יהיה אחת גבוהה ואחת נמוך דאל"ה אסור, [שמא יפול, ואתי לאיתוי]

דין 'לבוד', הוא הלכה למשה מסיני, (דא"ל לומר דזה מסברא שא"א להשוות הר"ה במלקט, דא"כ בסוכה איך מהני).

מרשות הרבים לרשות הרבים היחיד מקורה באמצע

לרבי: חייב [ביתא כמאן דמליא], (ו"א שחייב ב', ואפי' על התולדה במקום האב, ו"ח, וע' להלן)

לחכמים: פטור

מרשות היחיד לרשות הרבים ועבר ארבע אמות ברשות הרבים

לשמואל: אמר בכל שתרצה תנוח, לחכמים: חייב א' משום הוצאה, (כי לא היה קלוטה מיד ביציאה) ולר"י חייב ב', [היה קלוטה מיד ביציאה, וחייב על התולדה במקום האב]

לרבה: אמר תנוח ביציאה, לחכמים: פטור מכלום, [לא אתעבידא מחשבתו, כי ל"א קלוטה כמי שהונחה], ולר"י חייב אחת, [אתעבידא מחשבתו, דקלוטה כמי שהונחה, אבל לא חייב על העברה, כי לא מחייב על התולדה במקום האב].

נתכוון לזרוק שגמה זורק ארבע

בה"א: ודאי חייב, [דומה למי שכתב 'שם' משמעון שחייב], במסק': פטור, [לא נחה במקום שרצה, ואינו דומה לשם שמעון, כי אינו מוכח שתנוח בסוף ד' כדי לזרוק ח', משא"כ שם משמעון]

נתכוון לזרוק ארבע זורק שגמה

בה"א: ספק, במסק': פטור, [לא נחה במקום שרצה]

הזורק ב' אמות בר"ה ועוד ב' אמות בר"ה אחר, ורשות היחיד באמצע, חייב, [רשויות מצטרפות להשלים הד"א, (ולא אמרינן קלוטה ברה"י כמי שהונחה)]

דף צח המעביר ד"א בר"ה מקורה - פטור, [אינו דומה לדגלי מדבר] (ומה שאמרו שתחת העגלות (וכן בניהם וצדיהם) היה ר"ה, היינו במקום הפתוח שלא היה מקורה בקורות, כדלהלן).

איך היו הקורות מונחות על העגלות?

על חודן היה מניחה, (4 קורות על 5 אמות), והיה מדביק שני סדרים של קורות זו בגב זו, (והטבעות כלפי חוץ), כדי שלא יפלו, ומעתה באמצע הקורות היה אמה של אויר פנוי. (ולר"י שכלים עד כאצבע אין הכרח לזה)

איך היו הקרשים?

למשן עוביין אמה, למעלה: לר"י: כלין והולכין עד כאצבע, [היו תמים על ראשו - תמו ונכרתן], וצ"ל שהיו משפעים את הקורות שבזוויות, כדי שלא יבלטו, (ומיחדו לומדים שיהיו כל הקורות מסודרות בצורה שווה),

ולר"י גם למעלה עוביין אמה, [יחדו]. (ומ'תמים', לומדים שיהיו הקורות עץ שלם, ולא חתיכות דבוקות)

תחתיהם: הקרשים חרוצים כדי להכניס אותה אל תוך האדנים החלולים.

והברית התיכן בתוך הקרשים: בנס היה מסתובב לתוך כל הקרשים.

רוחב הגג: לר"י: 10 אמות, לר"נ: 12 אמות, אורך הגג: לר"י: 20 אמות, לר"נ: 21 אמות. יריעות התחתונות (28/30): מן הצד: לר"י: נשאר אמה דאדנים מגולה, לרבי נחמיה: נשאר ג"כ אמה של קרשים מגולה, ומאחורה: לר"י: אמה דאדנים מכוסה, לרבי נחמיה: אמה דאדנים נשאר מגולה,

יריעות עליונות (30/44): מן הצד: לר"י: גם אמה דאדנים מכוסה, לרבי נחמיה: אמה דאדנים מגולה, מאחורה: (מקדימה היו כופלין ממנה ב' אמות) לר"י: נסרחת ב' אמות על הרצפה, (חצי היריעה נסרחת), לרבי נחמיה: נסרחת אמה א' על הרצפה, (אבל עודפת על התחתונה ב' אמות, וזהו: חצי היריעה נסרחת)

משכן דומה - לאשה שמהלכת בשוק, ושפוליה מהלכין אחריה. וקריסין בלולאות נראים

מלמטה ככוכבים ברקיע.

יריעות התחתונות עשוי: מתכלת, ארגמן, תולעת שני, שש,

עליונות עשוי: ממעשה עזים, וטוו אותה אותם על העיזים עצמם, [שטוף בעיזים] (חכמה גדולה)

דף צט איך היו העגלות, ואיך הלכו במדבר?

ארכן: 5 אמות, [שאם היה מניח ג' קרשים על עוביין (1.5X3), שלא יפלו]

רחבן: 2.5, [כדי שלא ידדו הקרשים לכאן ולכאן, שהיו מונחים על הרחב]

שני צידיהם: 2.5, (אמה ורבע לכל צד)

בין עגלה לעגלה: 5 אמות, [שמכל עגלה היו הקורות יוצאות: 2.5 מב' הצדדים]

סה"כ: העגלות 'עצמן' היו תופסות 15 אמות, ומה שר"ה 16 אמות, שהניחו חצי אמה מכל צד שיכול בן לוי לעמוד לסדר את הקורות.

דיני רה"י

בור או סלע, גבוה \ נמוך י' ורחב ארבעה, הוי רה"י. (ואסור לשתות מן הבור, אא"כ עשה מחיצות מסביב או שהוא מכיס ראשו ורובו בבור)

חוליית הבור מצטרפת להשלים שיעור עשרה טפחים של הבור, והיא עצמה רה"י.

עמוד רה"י, ברה"י: הזורק עליו אפי' שהחפץ עובר תמיד דרך מקום פטור (למעלה מ"י) חייב, (אכן אין הוכחה מהסלע של המשנה, ד"ל ששם מיירי שהניח החפץ על זיו קטן מן הצד, או על חריץ).

כותל של רה"י, הוא ג"כ רה"י (אפי' שאינו רחב ד') [לאחרים עושה מחיצה לעצמו לא כ"ש].

בור שהוא רה"י: מלא מים; לא מתבטלים המחיצות, מלא פירות: מתבטלים המחיצות. (ד' ק.)

תל המתלקט עשרה מתוך ארבע, הוי רה"י, וכן לענין מבוי שיש מדרון בכניסתו, (כשהוא גבוה או נמוך מר"ה), לא צריך לחי וקורה להתירו. (המדרון חשוב מחיצה). [ע' ר"ש"י] (שם)

ספיקות:

א] עשיית מחיצה בשעת העקירה \ הנחה (עקר חוליא מבור ט', זרק דף ע"ג עמודים י')

ב] סילוק מחיצה בשעת הנחה, (הניח חוליא בבור י').

ג] ביטול השיעור דד"א בשעת הנחה, (זרק ד"א דבילה על כותל, וביטל אותה שם, (וריו"ח במקום אחר איירי שלא ביטלה)).

ד] זריקת דף ע"ג עמודים, כשהחפץ על גביו, (יש צד שהחפץ קופץ קצת בשעת הנחה, ולכן חייב).

ה] בור רה"י רחב ח' אמות, זורק מחצלת באמצעיתו, לאבני: הוי ספק בדין סילוק מחיצה בשעת הנחה, לריו"ח: חייב, [דאין כאן סילוק מחיצה, כי אינו מבטל את המחצלת שם. (ד' ק.)]

דף ק מה נקרא 'מונח' ומה לא?

מים על גבי מים - היינו הנחתן,

אגוז על גבי מים - לאו היינו הנחתן.

ספק: באגוז בכלי וכלי צף על גבי מים

שמן על גבי יין - לרבנן פטור, [אין מחוברים לענין טבוי"י, והוי כאגוז ע"ג מים],

לרבי"ג חייב, [מחוברים כחד לענין טבוי"י, והוי כמים ע"ג מים]

הזורק דבילה שמינה ד"א ונחה בכותל

נחה למעלה מ"ט: פטור [מקום פטור], ואם נחה שם בחור כל שהוא, לר"מ חייב, [חוקקים להשלים לרה"י], לחכמים פטור [אין חוקקים להשלים].

נחה למטה מ"ט: חייב [נח ברה"י].

זרק לתוך ד"א ונתגלגל חוץ לד"א - פטור,

זרק חוץ לד"א, ונח ע"ג משהו, או שעכבתו הרוח, ונתגלגל לתוך ד"א - חייב.

האם תוך ג' צריך הנחה? (למ"ד דל"א קלוטה כמי שהונחה)

לרבא: צריך,

מהברייתא: משמע של"צ, (אפי' כשלא עתיד לנוח)

לריו"ח: יתכן שאם עתיד לנוח שם ל"צ.

י"ם הוא כרמלית, ספינה הוא רה"י

רקק מים פחות מ' שהרבים מהלך בו, בין בימות החמה, (שנכנס להקר) בין בימות הגשמים, (שנכנס דבין כך הוא רטוב) בין שהוא ד"א, (וס"ד שמקפים אותו) בין שאינו ד"א, (וס"ד שמפסינו, כמו דף שעל הגשר), עם כ"ו הוי ר"ה [הילוך ע"י הדחק, שמייה הילוך]

גומא עמוק ט' רבנים משתמשים בו, אינה ר"ה [תשמיש ע"י הדחק לא שמייה תשמיש]

איך דולים מים מן היס לספינה בשבת?

לר"י: מוציא זיו כל שהוא, וממלא [מעיקר הדין מותר למלאות, כי כרמלית המים נמדד מן הארץ ועד גובה י', וא"כ מעל היס הוא תמיד מקום פטור, (כי הספינות לא הולכות למקום שפחות מ'), רק שגזרו לעשות היכר בזיו, שלא יבוא להוציא מכרמלית גמור].

לרב חסדא: עושה מחיצות ארבעה, וממלא. [כרמלית היס נמדד משפת המים (כי מים הם כמו 'ארעא סמיכתא), ולכן צריך מחיצה, ואפי' תלויה מתרת במים], ולדידיה השופכין יכול לשופכן על דופני הספינה, והם זבים לים, [כוחו בכרמלית לא גזרו]